

Canllaw i Etholwyr:

Cymorth ariannol i fyfyrwyr
israddedig mewn Addysg
Uwch 2018/19

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru, i gytuno ar drethi yng Nghymru, ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol:
www.cynulliad.cymru/ymchwil

Gellir cael rhagor o gopïau o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Senedd Ymchwil
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Ffôn: **0300 200 7301**
E-bost: **Phil.Boshier@assembly.wales**
Twitter: **[@SeneddResearch](https://twitter.com/SeneddResearch)**
Blog: **SeneddResearch.blog**

© **Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2018**

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Canllaw i Etholwyr:

Cymorth ariannol i fyfyrwyr israddedig mewn Addysg Uwch 2018/19

Awdur: Phil Boshier

Dyddiad: Gorffennaf 2018

Rhif yr ymholiad: FAQ18-008

Holir y Gwasanaeth Ymchwil yn rheolaidd am gyllid myfyrwyr ac mae'r canllaw cyflym hwn yn cynnwys gwybodaeth am rai o'r cwestiynau a ofynnir inni fwyaf aml. Nid yw'n ganllaw cynhwysfawr, a dylech bob amser ofyn am gyngor gan Gyllid Myfyrwyr Cymru neu weithiwr proffesiynol â chymwysterau addas sydd wedi'i deilwra i'ch sefyllfa unigol.

Cynnwys

1. Newidiadau i fyfyrwyr newydd yn 2018	1
2. Yn gryno, beth yn union sydd ar gael?	2
Ffigur 1 - Cyllid Amser Llawn (Uchafswm Dyfarniadau).....	2
3. Ydw i'n gymwys?.....	4
Gwladolion yr UE.....	5
4. Cyrsiau amser llawn - help gyda'm ffioedd dysgu	6
Prifysgol neu Goleg Cyhoeddus.....	6
Prifysgol neu Goleg Preifat.....	6
Symiau Benthyciad Ffioedd Dysgu	6
Tabl 1 - Ffioedd Dysgu a Benthyciadau Ffioedd Dysgu.....	7
Personél Lluedd Arfog neu'r Rhai sydd wedi Ymadael â'r Gwasanaeth.....	7
5. Cyrsiau amser llawn: help gyda'm costau byw.....	9
Cymorth costau byw - sut mae'n gweithio	9
Tabl 2 - Uchafswm y Cymorth Grantiau a Benthyciad	9
Grant Cynhaliath Sylfaenol	10
Grant Cynhaliath a Benthyciad.....	10
Tabl 3 - Cyfuniad Benthyciadau a Grantiau	11
Beth os ydw i'n cael Budd-daliadau?.....	11
Trefniadau yng Nghymru i ddileu rhan o'r Benthyciad Cynhaliath.....	12
6. Pa gymorth sydd ar gael ar gyfer cyrsiau rhan-amser?	13

Dwysedd y Cwrs.....	13
Help gyda Ffioedd Dysgu	13
Tabl 4 – Benthyciadau Ffioedd Dysgu ar gyfer Cyrsiau Rhan-amser.....	14
Help gyda Chostau Byw.....	14
Tabl 5 – Uchafswm Dangosol Grantiau a Benthyciadau ar gyfer cyrsiau rhan-amser.....	15

7. Rwyf wedi astudio o'r blaen 16

8. A allaf gael mwy o help? 17

Grantiau Dibynyddion.....	17
Grant Gofal Plant	17
Lwfans Dysgu i Rieni.....	18
Grant Oedolion Dibynnol.....	18
Lwfansau i Fyfyrwyr Anabl	18
Grant Teithio	19
Cymorth ariannol a chymorth arall gan y brifysgol/sefydliad	19

9. Cael rhagor o wybodaeth 20

Y Daflen Ffeithiau hon

Mae'r daflen ffeithiau hon yn rhoi gwybodaeth am y cymorth ariannol sydd ar gael i fyfyrwyr cymwys sy'n bwriadu astudio **cwrs addysg uwch amser llawn neu ran-amser yn ystod Blwyddyn Academaidd 2018/19**. Nid yw'n cwmpasu myfyrwyr sy'n astudio cyrsiau'r GIG a **dim ond os ydych yn byw yng Nghymru fel arfer y mae'n eich cwmpasu**.

Gall cymorth ariannol myfyrwyr helpu gyda ffioedd dysgu a chostau byw.

Cyllid Myfyrwyr Cymru sy'n gyfrifol am asesu eich cymhwysedd ar gyfer cyllid.

Yna, mae'r **Cwmni Benthyciadau i Fyfyrwyr** yn gwneud taliadau ar ffurf grantiau neu fenthyciadau i chi (ar gyfer costau byw) ac i'r brifysgol neu'r coleg ar gyfer ffioedd dysgu.

Os gwnaethoch ddechrau astudio cyn mis Medi 2018, dylech edrych ar ganllawiau blaenorol neu gysylltu â Cyllid Myfyrwyr Cymru.

Mae'r rheolau ynghylch cymorth ariannol myfyrwyr yn hynod gymhleth gyda llawer o eithriadau ac amgylchiadau arbennig. Byddwch yn gweld bod yr ymadrodd "fel arfer" yn cael ei ddefnyddio'n aml yn y daflen ffeithiau hon. Y rheswm am hyn yw bod y ddogfen hon i fod yn ganllaw cyffredinol ac nid yw'n cwmpasu pob posibilrwydd o ran amgylchiadau neu hawliau.

Dylech bob amser wirio gyda Cyllid Myfyrwyr Cymru ynglŷn â'ch amgylchiadau penodol chi.

1. Newidiadau i fyfyrwyr newydd yn 2018

Mae'r cymorth ariannol i fyfyrwyr sy'n dechrau ym Mlwyddyn Academaidd 2018/19 (sef dechrau astudio ym mis Medi 2018 neu ar ôl hynny) yn eithaf gwahanol i'r cymorth a gafodd myfyrwyr pan oeddent yn dechrau mewn blynyddoedd academaidd blaenorol.

Fel arfer, bydd y myfyrwyr hyn yn parhau i gael yr hen becyn yn eu hail flwyddyn a'r drydedd flwyddyn ond byddwch chi, fel myfyriwr newydd, yn cael y pecyn fel arfer.

Mae'r pwyslais yn y pecyn newydd wedi symud i ganolbwyntio ar eich helpu gyda'ch costau byw gan mai dyma'r rhwystr mwyaf i astudio yn ôl **Adroddiad Diamond** (sydd wedi'i enwi ar ôl y sawl a'i lluniodd).

Mae cymorth ar gael o hyd i helpu gyda ffioedd dysgu, ond ar ffurf benthyciad y mae'n rhaid ei ad-dalu.

2. Yn gryno, beth yn union sydd ar gael?

Mae'r adran a ganlyn yn esbonio'n gryno pa gymorth sydd ar gael i fyfyrwyr israddedig amser llawn a rhan-amser.

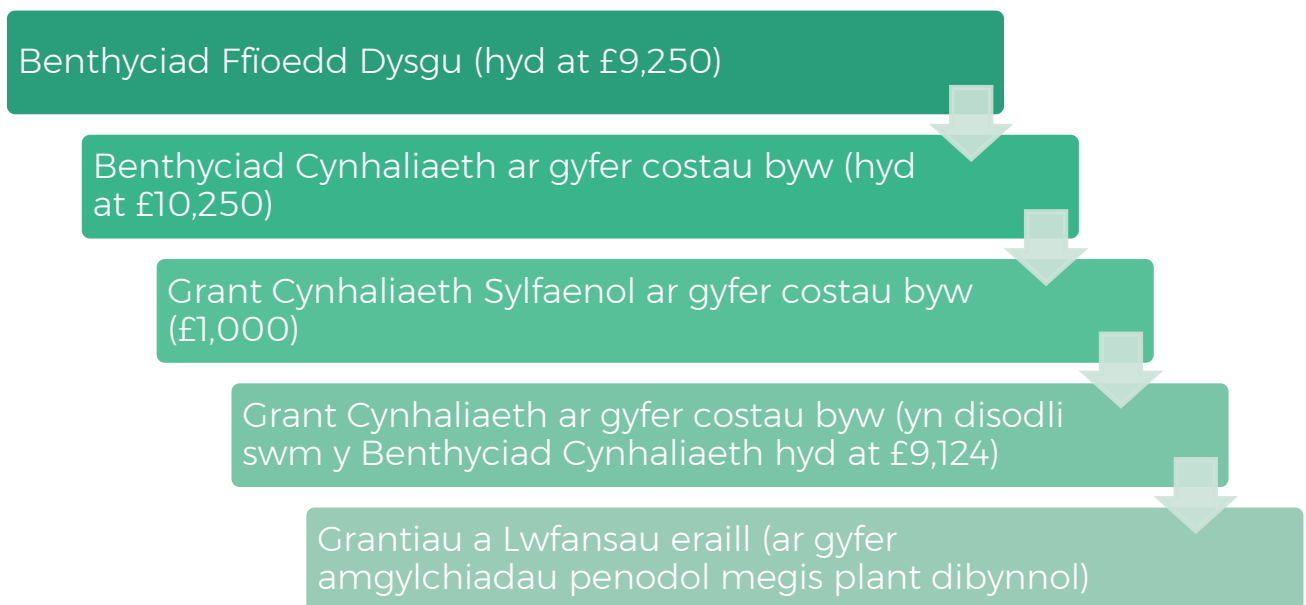
Mae'r ffigurau isod ar gyfer hawliadau myfyrwyr amser llawn lle mae'r myfyriwr yn byw oddi cartref ac yn astudio yn Llundain. Fel arfer, mae myfyrwyr rhan-amser yn cael swm pro rata o bob math.

Efallai na fyddwch yn gymwys i gael pob math o gymorth a ddangosir yma neu'r uchafsymiau a ddangosir gan ddibynnu ar amgylchiadau eich cartref a'ch man astudio.

Mae'r diagram isod at ddibenion enghreifftiol yn unig.

Ceir rhagor o fanylion am bob math yn yr adrannau isod, ynghyd â gwybodaeth am gymhwysedd a symiau.

Ffigur 1 – Cyllid Amser Llawn (Uchafswm Dyfarniadau)

Ffynhonnell: Cyllid Myfyrwyr Cymru

Mae hyn yn golygu y gallai myfyrwyr â'r incwm cartref isaf (o dan £18,370 y flwyddyn, mwy am incwm yn adran 5) sy'n byw oddi cartref yn Llundain, gael benthyciad ffioedd dysgu i dalu eu ffioedd yn llawn (£9,250).

I helpu gyda chostau byw, gallent hefyd gael Grant Cynhaliaeth Sylfaenol gwerth £1,000 nad oes angen ei dalu'n ôl, Grant Cynhaliaeth arall gwerth £9,124, a Benthyciad Cynhaliaeth bach gwerth £1,126.

Byddai hyn yn gyfanswm o £11,250 i'w helpu gyda chostau byw.

Pe baent yn gymwys ar gyfer rhai grantiau a lwfansau eraill (gweler Adran 7) gallent gael mwy na hyn.

Yn gyffredinol, byddai gan fyfyrwyr sydd ag **incwm cartref uwch na £18,370 yr hawl i gael llai o grant a mwy o fenthyciad** (ceir y manylion penodol isod).

Er y byddech yn dal i allu cael yr uchafswm cymorth ar gyfer costau byw, mae cael mwy o fenthyciad na grant yn golygu bod mwy i'w dalu wedi i'ch cwrs ddod i ben.

3. Ydw i'n gymwys?

Gall y rheolau ynghylch cymhwysedd fod yn gymhleth. Nid diben y canllaw hwn yw cynnwys manylion am yr holl amgylchiadau unigol posibl. Ei ddiben yw bod yn ganllaw cyffredinol yn unig. **Dylech geisio cyngor arbenigol gan Cyllid Myfyrwyr Cymru os nad ydych yn sicr am eich cymhwysedd. Cewch ragor o wybodaeth yma.**

At ei gilydd, mae cymhwysedd yn dibynnu ar bob un o'r meini prawf a ganlyn:

1. Lle'r ydych yn byw (a'ch statws cenedligrwydd a phreswyliaeth)
2. Eich cwrs
3. Eich prifysgol neu eich coleg
4. Eich oedran

Yn gyffredinol, er mwyn bod yn gymwys i gael cymorth:

- Rhaid i chi fod:
 - yn wladol yn y DU neu fod â 'statws preswyllydd sefydlog' (dim cyfyngiadau ar yr hyd y gallwch aros yn y DU) a
 - byw yng Nghymru fel arfer ac
 - wedi bod yn byw yn y DU ers 3 blynedd cyn dechrau'r cwrs.
- rhaid i'r cwrs arwain at gymhwyster cydnabyddedig (nid oes rhaid iddo fod yn radd gyntaf draddodiadol megis BA neu BSc. Mae'r meini prawf yn cynnwys HND, HNC, graddau sylfaen **ac eraill**);
- rhaid i'r sefydliad neu goleg addysg uwch gael ei ariannu'n gyhoeddus a rhaid iddo fod yn y DU; neu os ydych yn astudio mewn sefydliad preifat, rhaid i chi ddilyn cwrs sydd wedi'i gymeradwyo'n benodol gan Lywodraeth Cymru (gallwch gael gwybod am hyn gan y brifysgol neu'r coleg).
- Er mwyn bod yn gymwys i gael Benthyciad Cynhالياeth, rhaid i chi fod o dan 60 oed pan ddechreuwch eich cwrs, ond nid oes terfyn ar y Benthyciad Ffioedd Dysgu na'r Grantiau.

Os nad ydych yn bodloni'r meini prawf preswyliaeth a chenedligrwydd uchod, mae rhai meini prawf eraill megis bod yn ffoadur. Dylech edrych ar **wefan Cyllid Myfyrwyr Cymru**.

Gwladolion yr UE

Os ydych yn wladolyn yr UE, yn amodol ar gymhwysedd, gallwch gael y Benthyciad Ffioedd Dysgu fel arfer. Dim ond mewn amgylchiadau penodol y gall gwladolion yr UE gael help gyda chostau byw. Dylech edrych ar wefan **Cyllid Myfyrwyr Cymru** neu gysylltu â'r corff os ydych yn credu bod angen help ychwanegol arnoch.

Bydd myfyrwyr yr UE sy'n dechrau cwrs addysg uwch yn 2018/19 yn parhau i dalu'r un ffioedd â myfyrwyr y DU a pharhau i fod yn gymwys i gael cymorth drwy gydol eu cwrs.

4. Cyrsiau amser llawn – help gyda'm ffioedd dysgu

Mae swm y Benthyciad Ffioedd Dysgu y mae gennych hawl iddo yn dibynnu ar ble rydych am astudio. Nid yw'n destun prawf modd, sy'n golygu y gall unrhyw fyfyrwr cymwys gael yr uchafswm.

Prifysgol neu Goleg Cyhoeddus

Gellir **codi ffioedd dysgu blynyddol hyd at £9,000** y flwyddyn ar fyfyrwr sy'n astudio mewn prifysgol neu goleg yng Nghymru a ariennir yn gyhoeddus (a £9,250 mewn rhannau eraill o'r DU).

Gall y rhan fwyaf o fyfyrwyr gael Benthyciad Ffioedd Dysgu sy'n cwmpasu eu holl ffioedd os ydynt yn mynd i'r math hwn o brifysgol neu goleg.

Prifysgol neu Goleg Preifat

Mae dau wahaniaeth mawr os ydych yn astudio mewn prifysgol neu goleg preifat.

Yn gyntaf, nid oes cyfyngiadau ar y ffi dysgu y gallant ei chodi – gallent godi mwy na £9,250 os oeddent am wneud hynny.

Yn ail, er y gallent godi mwy o ffi, mae swm y Benthyciad Ffioedd Dysgu y gallwch ei gael yn llai na phe baech mewn sefydliad cyhoeddus. Mae hyn yn golygu, os byddant yn codi ffi sy'n fwy na'r uchafswm Benthyciad Ffioedd Dysgu y gallwch ei gael, rhaid i chi dalu'r gwahaniaeth eich hunan.

Yn olaf, pan fyddwch yn astudio gyda'r math hwn o ddarparwr, dim ond os yw eich cwrs wedi'i ddynodi'n arbennig gan Lywodraeth Cymru y gallwch gael Benthyciad Ffioedd Dysgu.

Symiau Benthyciad Ffioedd Dysgu

Mae'r tabl isod yn dangos lefelau Ffioedd Dysgu a symiau Benthyciad Ffioedd Dysgu.

Tabl 1 – Ffioedd Dysgu a Benthyciadau Ffioedd Dysgu

	Uchafswm y ffi a godir	Benthyciad Ffioedd Dysgu sydd ar gael i chi (nad yw'n destun prawf modd)
Yn astudio mewn prifysgol neu goleg cyhoeddus yng Nghymru	£9,000	£9,000
Yn astudio mewn prifysgol neu goleg cyhoeddus yn Lloegr, Gogledd Iwerddon neu'r Alban	£9,250	£9,250
Astudio mewn prifysgol neu goleg preifat yn y DU ar gwrs sydd wedi'i ddynodi gan Lywodraeth Cymru	Dim cyfyngiadau ar yr hyn y gallant ei godi	£6,165 (os nad yw hyn yn cwmpasu eich ffi gyfan, rhaid i chi dalu'r gwahaniaeth)

Ffynhonnell: Cyllid Myfyrwyr Cymru

Telir y Benthyciad Ffioedd Dysgu yn uniongyrchol i'r sefydliad lle rydych yn astudio. Mae rheolau cymhleth ynglŷn â faint sy'n rhaid i chi ei dalu'n ôl os byddwch yn gadael eich cwrs cyn ei gwblhau. Dylech edrych ar wefan Cyllid Myfyrwyr Cymru os oes arnoch angen rhagor o wybodaeth am hyn.

Personél Lluoedd Arfog neu'r Rhai sydd wedi Ymadael â'r Gwasanaeth

Os ydych yn gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog (personél y gwasanaeth) ar hyn o bryd neu os ydych wedi ymadael â'r gwasanaeth, efallai y bydd modd i chi hawlio Credydau Dysgu Uwch o dan y Cynllun Credydau Dysgu Uwch a/neu fanteisio ar y Cynllun Addysg Bellach/Addysg Uwch a Ariennir yn Gyhoeddus.

Mae cymhwysedd a threfniadau hawlio'n gymhleth, ac mae gwahaniaeth rhwng yr hyn sydd ar gael i bersonél presennol y gwasanaeth a'r rhai sydd wedi ymadael â'r gwasanaeth.

Ewch i wefan y Cynllun Credydau Dysgu Uwch i gael manylion am **hawl personél y gwasanaeth** neu **hawl y rhai sydd wedi ymadael â'r gwasanaeth** i Gredydau Dysgu Uwch. Hefyd, gweler **yma** (personél y gwasanaeth) neu **yma** (y rhai sydd wedi ymadael â'r gwasanaeth) i gael manylion am y Cynllun Addysg Bellach/Addysg Uwch a Ariennir yn Gyhoeddus.

Mae adran Cwestiynau Cyffredin ar gyfer y ddau gynllun y gallwch ddod o hyd iddi **yma**.

Gellir dod o hyd i fanylion llawn am gymhwysedd a symiau yn **JSP 822** (gweler Rhan 1) y mae'r Cynllun Credydau Dysgu Uwch yn eich cyngori i'w ddarllen cyn gwneud cais.

At ei gilydd, mae **tair haen ariannu i'r Cynllun Credydau Dysgu Uwch**.

- Yr Haen Is: ariannu hyd at 3 dyfarniad o £1,000 y flwyddyn ariannol (h.y. 3 dyfarniad £1,000 wedi'u rhannu dros 3 blynedd).
- Yr Haen Is Gyfanred: gallwch gyfuno'r uchod yn un taliad o £3,000 mewn rhai amgylchiadau.
- Yr Haen Uwch: Fel yr haen is, ond £2,000 y flwyddyn ariannol.

5. Cyrsiau amser llawn: help gyda'm costau byw

Cymorth costau byw – sut mae'n gweithio

Mae help gyda chostau byw ychydig yn fwy cymhleth na Benthyciadau Ffioedd Dysgu. Mae'n destun prawf modd (sy'n golygu bod incwm eich cartref wedi'i ystyried a bod yr hawliau wedi'u haddasu'n seiliedig arno) ac yn cynnwys nifer o grantiau posibl a benthyciad.

Dyma sut mae cymorth costau byw'n gweithio:

- Gallwch ddechrau drwy gyfrifo'r uchafswm hawl posibl yn ôl y gyfraith. Bydd y rhan fwyaf o fyfyrwyr yn gallu cael cymorth costau byw hyd at £11,250 (mwy os oes ganddynt amgylchiadau penodol) os ydynt yn byw oddi cartref ac yn astudio yn Llundain. Dangosir yr uchafswm hawliadau ar gyfer y rhan fwyaf o fyfyrwyr cymwys yn Nhabl 2:

Tabl 2 – Uchafswm y Cymorth Grantiau a Benthyciad

<i>Eich amgylchiadau</i>	Uchafswm y Grantiau a'r Benthyciad i Fyfyrwyr Amser Llawn
Yn byw gyda'ch rhieni	£7,650
Yn byw oddi cartref ac yn astudio yn rhywle heblaw am Lundain	£9,000
Yn byw oddi cartref ac yn astudio yn Llundain	£11,250

Ffynhonnell: Cyllid Myfyrwyr Cymru

- Yna, mae'r Grant Cynhaliaeth Sylfaenol a'r Grant Cynhaliaeth rydych yn gymwys i'w cael yn cael eu cyfrifo.
- Gellir cael Benthyciad Cynhaliaeth ar gyfer beth bynnag yw'r gwahaniaeth rhwng y swm hwn (Grant Cynhaliaeth Sylfaenol a'r Grant Cynhaliaeth) a'ch uchafswm hawl posibl a ddangosir uchod yn Nhabl 2 os ydych am wneud hynny. Mae'r union falans rhwng y Grant Cynhaliaeth a'r Benthyciad yn dibynnu ar incwm eich cartref.
- Os ydych yn gymwys i gael lwfansau ychwanegol yn seiliedig ar eich amgylchiadau penodol, caiff y rhain eu cyfrifo a'u hychwanegu at eich hawl (a all fynd â chi uwchben yr uchafswm arferol, sef £11,250 a grybwyllir yn Nhabl 2).

Grant Cynhaliaeth Sylfaenol

Bydd y rhan fwyaf o fyfyrwyr yn gymwys i gael isafswm Grant Cynhaliaeth Sylfaenol. £1,000 yw hyn. Nid yw'n destun prawf modd ac nid oes rhaid i chi ei dalu'n ôl. Bwriedir iddo fod yn gynhwysol, sy'n golygu y gall pawb ei gael oni bai ei fod yn destun eithriadau penodol iawn. Mae'n wahanol i'r Grant Cynhaliaeth cyffredinol y sonnir amdano isod.

Grant Cynhaliaeth a Benthyciad

Mae gweddill eich cymorth costau byw (ac eithrio help ychwanegol ar sail amgylchiadau penodol) yn cynnwys cyfuniad o Grant Cynhaliaeth a Benthyciad.

Mae cyfuniad y rhain yn dibynnu ar incwm eich cartref. **Mae Tabl 3 isod yn dangos sut y mae incwm eich cartref yn effeithio ar gyfuniad y grant a benthyciad y gallech ei hawlio.**

Mae'r colofnau grant yn Nhabl 3 i gyd yn cynnwys y Grant Cynhaliaeth Sylfaenol a grybwyllwyd uchod, sef £1,000.

Fel y gwelwch, hyd yn oed os oes gennych yr incwm cartref isaf, sef £18,370 neu lai, bydd arnoch angen Benthyciad Cynhaliaeth bach o hyd er mwyn i chi gael uchafswm eich hawl.

Yn yr un modd, os oes gennych yr incwm cartref uchaf, sef £59,200 neu fwy, byddwch yn dal i allu cael y Grant Cynhaliaeth Sylfaenol, sef £1,000.

Tabl 3 – Cyfuniad Benthyciadau a Grantiau

Incwm y cartref	Yn byw gyda'ch rhieni		Yn byw oddi cartref ac yn astudio yn rhywle heblaw Llundain		Yn byw oddi cartref ac yn astudio yn Llundain	
	Grant	Benthyciad	Grant	Benthyciad	Grant	Benthyciad
£18,370 neu lai	£6,885	£765	£8,100	£900	£10,124	£1,126
£25,000	£5,930	£1,720	£6,947	£2,053	£8,643	£2,607
£35,000	£4,488	£3,162	£5,208	£3,792	£6,408	£4,842
£45,000	£3,047	£4,603	£3,469	£5,531	£4,174	£7,076
£59,200 neu fwy	£1,000	£6,650	£1,000	£8,000	£1,000	£10,250
Cyfanswm	£7,650		£9,000		£11,250	

Ffynhonnell: Cyllid Myfyrwyr Cymru

Beth os ydych chi'n cael Budd-daliadau?

Rhaid i chi bob amser ddatgan eich incwm a'ch statws fel myfyriwr i'r cyrff perthnasol os ydych chi'n hawlio budd-daliadau hyd yn oed os mai'r cyfan rydych chi'n wedi'i gael yw Benthyciad Cynhaliaeth y mae'n rhaid i chi ei dalu'n ôl.

Dylech hefyd gael cyngor gan ffynhonnell swyddogol cyn gwneud penderfyniadau ar faint o gymorth costau byw a gewch oherwydd ei bod yn bosibl y cewch eich trin fel eich bod wedi cael yr holl gymorth sydd ar gael i chi mewn egwyddor, hyd yn oed os ydych chi'n wedi dewis peidio â chael y cyfan. Gallai hyn olygu y byddwch chi'n mewn caledi.

Fel arfer, ni chaiff rhywfaint o'ch incwm myfyrwyr ei gyfrif at ddibenion cyfrifo eich budd-daliadau. Mae'n bosibl y caiff rhai mathau o incwm myfyrwyr ar gyfer amgylchiadau penodol eu hanwybyddu'n llwyr wrth gyfrifo eich hawl i fudd-daliadau.

Trefniadau yng Nghymru i ddileu rhan o'r Benthyciad Cynhaliaeth

Yn flaenorol, gallai Llywodraeth Cymru **ddileu hyd at £1,500 oddi ar falans benthyciad myfyrwyr** a oedd yn cael Benthyciad Cynhaliaeth drwy Cyllid Myfyrwyr Cymru pan oeddent yn dechrau ei ad-dalu.

Ar adeg llunio'r canllaw hwn, nid yw Llywodraeth Cymru wedi anfon y rheoliadau sydd eu hangen i wneud hyn i fyfyrwyr sy'n cael benthyciadau o fis Medi 2018 i'r Cynulliad Cenedlaethol.

Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi y byddai'r cynllun yn parhau i'r rhai sy'n dechrau ym mis Medi 2018, ac y byddai'r rheoliadau'n cael eu hanfon i'r Cynulliad Cenedlaethol er mwyn cytuno arnynt maes o law.

6. Pa gymorth sydd ar gael ar gyfer cyrsiau rhan-amser?

Ar gyfer cyrsiau israddedig rhan-amser, mae'r pecyn yn fersiwn pro rata o'r pecyn amser llawn, h.y. gall myfyrwyr cymwys gael Benthyciad Ffioedd Dysgu pro rata, Grant Cynhaliaeth Sylfaenol pro rata a Grant/Benthyciad Cynhaliaeth pro rata.

Mae hyn yn golygu bod symiau blynyddol y Benthyciad Ffioedd Dysgu a'r Grant/Benthyciad Cynhaliaeth yn llai i adlewyrchu dwysedd cyrsiau rhan-amser.

Dwysedd y Cwrs

Fel arfer, ni allwch gael cymorth i fyfyrwyr os yw dwysedd eich cwrs yn llai na 25 y cant.

Ystyr dwysedd y cwrs yw canran yr amser rydych yn astudio o'i gymharu â chwrs amser llawn. Dwysedd cwrs amser llawn yw 100 y cant. Fel arfer, dwysedd cyrsiau rhan-amser fydd 25 y cant, 50 y cant neu 75 y cant. Ceir rhagor o wybodaeth **yma**.

Help gyda Ffioedd Dysgu

Fel cyrsiau amser llawn, mae uchafswm o ran Benthyciad Ffioedd Dysgu, Grant Cynhaliaeth Sylfaenol a Benthyciad/Grant Cynhaliaeth y gallwch eu cael.

Gellir gweld uchafsymiau'r Benthyciad Ffioedd Dysgu yn Nhabl 4 isod.

Tabl 4 – Benthyciadau Ffioedd Dysgu ar gyfer Cyrsiau Rhan-amser

	Uchafswm Benthyciad Ffioedd Dysgu i Fyfyrwyr Rhan-amser
Yn astudio mewn prifysgol neu goleg cyhoeddus yng Nghymru	£2,625
Yn astudio mewn prifysgol neu goleg cyhoeddus yn Lloegr, Gogledd Iwerddon neu'r Alban	£6,935
Yn astudio mewn prifysgol neu goleg preifat yn Lloegr, Gogledd Iwerddon neu'r Alban	£4,625

Ffynhonnell: Cyllid Myfyrwyr Cymru

Help gyda Chostau Byw

Yn debyg i fyfyrwyr amser llawn, gallwch gael help gyda'ch costau byw ar ffurf Grant Cynhaliaeth Sylfaenol, Grant Cynhaliaeth a Benthyciad. Hefyd, yn debyg i fyfyrwyr amser llawn, mae'r rhain yn destun uchafsymiau blynyddol gyda balans y benthyciad yn erbyn y grant ar sail incwm eich cartref.

Dangosir uchafswm y cymorth blynyddol Grant Cynhaliaeth Sylfaenol, Benthyciad Cynhaliaeth a Grantiau yn Nhabl 5 isod. Mae'r union falans rhwng y Grant (na chaiff ei ad-dalu) a'r Benthyciad (sydd i'w ad-dalu) yn dibynnu ar incwm eich cartref. Dylech gysylltu â Cyllid Myfyrwyr Cymru i gael syniad o'ch hawl wirioneddol.

Tabl 5 – Uchafswm Dangosol Grantiau a Benthyciadau ar gyfer cyrsiau rhan-amser

Dwysedd y Cwrs	Uchafswm Dangosol Grantiau a Benthyciadau i fyfyrwyr cyrsiau rhan-amser
75 y cant	£4987.50
50 y cant	£3,325
25 y cant	£1,662.50

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil

Bydd eich union uchafswm yn dibynnu ar eich amgylchiadau penodol chi.

Gallwch hefyd fod yn **gymwys** i gael cymorth ychwanegol yn unol â'r manylion yn Adran 8 isod.

7. Rwyf wedi astudio o'r blaen

Ceir rheolau cymhleth ar yr hyn y mae gennych hawl iddo os ydych yn ystyried astudio cwrs sydd â lefel gyfatebol i un rydych wedi'i astudio eisoes, ni waeth a ydych wedi'i gwblhau ai peidio. Maent yn gymwys i fyfyrwyr amser llawn a rhan-amser.

Os ydych wedi cwblhau cymhwyster israddedig ac yn ystyried gwneud cymhwyster ôl-raddedig, mae pecyn cymorth arall ar gael i chi.

Yn gyffredinol, mae gennych hawl i gymorth ar gyfer pob blwyddyn o'ch cwrs, ynghyd â blwyddyn arall. **Os ydych wedi astudio cwrs blaenorol, mae'n bosibl y caiff eich hawl ei lleihau yn ôl nifer y blynyddoedd rydych wedi astudio o'r blaen.** Mae hyn yn wir hyd yn oed os na wnaethoch gais am Fenthyciad Ffioedd Dysgu na Chymorth Costau Byw. **Hefyd, mae'n bosibl na fyddwch yn gymwys am gymorth os oes gennych Radd Anrhydedd o'r DU eisoes.**

Rhoddir enghreifftiau ar wefan [**Cyllid Myfyrwyr Cymru**](#).

Fodd bynnag, mae nifer o eithriadau ar gyfer cyrsiau astudio penodol.

Os ydych eisoes wedi dilyn cwrs addysg uwch ar lefel israddedig, dylech siarad â Cyllid Myfyrwyr Cymru cyn gwneud penderfyniadau a gweld a ydych yn cael eich cynnwys fel eithriad.

8. A allaf gael mwy o help?

Mae **grantiau ychwanegol ar gael i'ch helpu** os oes gennych amgylchiadau penodol sy'n golygu bod arnoch angen cymorth ychwanegol. Mae'r cyllid sydd ar gael i fyfyrwyr amser llawn a rhan-amser yn wahanol. **Mae'r ffigurau mewn cromfachau'n cyfeirio at fyfyrwyr rhan-amser.**

Mae'r rhain i gyd ar ben unrhyw hawl i Fenthyciad Ffioedd Dysgu, Grant Cynhaliaeth Sylfaenol a Benthyciad/Grant Cynhaliaeth.

Grantiau Dibynyddion

Mae'r rhain yn grantiau i fyfyrwyr sydd â phlant dibynnol neu oedolion dibynnol. Maent ar gael i fyfyrwyr amser llawn a rhan-amser, gan ddibynnu ar ddwysedd y cwrs.

Grant Gofal Plant

Mae hwn ar gael i fyfyrwyr i'w helpu i dalu costau gofal plant **mewn lleoliadau gofal plant cymeradwy neu gofrestredig** (mae'r darn hwn yn bwysig iawn) ar gyfer plant iau na 15 oed, neu blant iau na 17 oed os oes ganddynt anghenion addysgol arbennig.

Mae'n bosibl defnyddio'r grant i dalu am hyd at 85 y cant o'ch costau gofal plant gwirioneddol, hyd at **£161.50 (£121.13 i fyfyrwyr rhan-amser) yr wythnos** ar gyfer un plentyn neu hyd at **£274.55 yr wythnos (£205.91 i fyfyrwyr rhan-amser)** ar gyfer dau neu ragor o blant.

Os byddwch chi, neu eich partner, yn cael y canlynol yn ystod y flwyddyn academaidd:

- elfen gofal plant y Credyd Treth Gwaith neu'r Credyd Cynhwysol;
- gofal plant di-dreth gan Cyllid a Thollau EM;
- grantiau gofal plant a ariennir gan y GIG;

ni allwch gael y Grant Gofal Plant ar yr un pryd. Gallech ddewis cael y Grant Gofal Plant, ond dim ond pe na baech yn cael cymorth o'r ffynonellau hyn. Dylech gael cyngor cyn gwneud penderfyniad o'r fath oherwydd y gallai effeithio ar fudd-daliadau eraill a gewch.

Canllaw i Etholwyr:

Cymorth ariannol i fyfyrwyr israddedig mewn Addysg Uwch 2018/19

Mae'r hawl i fyfyrwyr rhan-amser yn seiliedig ar ddwysedd eich cwrs (sy'n golygu y bydd yr uchafsymiau ar gyfer cyrsiau rhan-amser (£121.13 a £205.91) a ddangosir uchod yn llai os yw dwysedd eich cwrs yn llai na 75 y cant).

Lwfans Dysgu i Rieni

Diben hyn yw helpu **myfyrwyr sydd â phlant dibynnol** a'ch helpu i dalu costau sy'n ymwneud â'ch cwrs. Mae'n bosibl y byddwch yn gymwys i gael hyd at **£1,557 (£1,167.75 rhan-amser) y flwyddyn**.

Mae'r hawl i fyfyrwyr rhan-amser yn seiliedig ar ddwysedd eich cwrs (sy'n golygu y bydd yr uchafswm i fyfyrwyr rhan-amser (£1,167.75) a ddangosir uchod yn llai os yw dwysedd eich cwrs yn llai na 75 y cant).

Nid oes rhaid eich bod yn talu am ofal plant i fod yn gymwys i gael y grant hwn.

Grant Oedolion Dibynnol

Diben hyn yw helpu **myfyrwyr sydd ag aelod o'r teulu y maent yn ei gefnogi'n ariannol** ond nad yw'n blentyn iddynt. Ni all eu hincwm fod yn fwy na £3,923 y flwyddyn.

Uchafswm y grant sydd ar gael yw £2,732 (2,049 rhan-amser) y flwyddyn. Dim ond un grant y cewch wneud cais amdano, hyd yn oed os oes gennych fwy nag un oedolyn dibynnol. Ni all incwm yr oedolyn sy'n dibynnu arnoch fod yn fwy na £3,923 y flwyddyn.

Lwfansau i Fyfyrwyr Anabl

Mae **Lwfansau i Fyfyrwyr Anabl** yn ffynhonnell arall o gyllid sydd ar gael i fyfyrwyr ag anabledd, gan gynnwys cyflwr iechyd tymor hir, cyflwr iechyd meddwl neu anhawster dysgu penodol.

Nid yw'r lwfansau'n destun prawf modd. Mae pedwar math o lwfans ar gael:

- Lwfans cynorthwy-ydd anfeddygol - hyd at **£21,181 (£15,885 i fyfyrwyr rhan-amser) y flwyddyn**;
- Lwfans offer arbenigol - hyd at **£5,332** ar gyfer y cwrs cyfan;
- Lwfans cyffredinol (ar gyfer gwariant arall sy'n ymwneud â'r anabledd) - **£1,785 (£1,388 i fyfyrwyr rhan-amser) y flwyddyn**;

- Iwfans teithio sy'n ymwneud â'r anabled - costau teithio rhesymol a gyfyd o ganlyniad i gyflwr y myfyriwr.
- Rhaid i chi gael Aseiad o Anghenion Astudio i werthuso'r math o gymorth y mae ei angen arnoch.

Grant Teithio

Os ydych yn mynd i **leoliad clinigol** yn y DU neu'n **astudio dramor** fel rhan o'ch cwrs, **gallech fod yn gymwys i gael grant i'ch helpu i dalu costau teithio.**

Gall y Grant Teithio helpu i dalu costau sy'n ymwneud â theithio i leoliad yr hyfforddiant clinigol yn y DU neu'r wlad y bydd yn rhaid i chi deithio iddi os byddwch yn astudio dramor. Dim ond i dalu costau teithio rhesymol y gallwch ddefnyddio'r grant teithio. Disgwylir i chi dalu'r **£303 cyntaf (mae hyn yn cynyddu os yw incwm eich cartref yn £59,200 neu fwy)**. Yn ogystal, gallwch gael help i dalu costau yswiriant meddygol, costau fisa a chostau brechiadau.

Cymorth ariannol a chymorth arall gan y brifysgol/sefydliad

Mae pob un o brifysgolion Cymru (a'r rhan fwyaf o sefydliadau eraill yn y DU) yn cynnig rhyw fath o **gymorth ariannol dewisol (mae'r cynlluniau'n defnyddio nifer fawr o enwau, ond cyfeirir atynt yn aml fel cronfeydd caledi, bwrsariaethau neu ysgoloriaethau)**.

Maent at amrywiaeth eang o ddibenion: rhai i wobrwyo rhagoriaeth academaidd neu ragoriaeth arall, a rhai i'ch helpu i dalu eich costau byw neu eich helpu pan fydd gennych drafferth ariannol. Gellir gwneud cais am rai cyn dechrau, eraill dim ond yn ystod eich cwrs os yw eich amgylchiadau'n caniatáu hynny. Bydd rhai'n grantiau, gall eraill fod yn fenthyciadau. Bydd yn dibynnu'n llwyr ar y sefydliad lle rydych yn astudio gan fod y cynlluniau hyn wedi'u cynllunio a'u cynnal gan y sefydliadau eu hunain. Hwyl sy'n pennu'r rheolau.

Dylech edrych ar wefan eich sefydliad i weld pa gymorth neu ddyfarniadau sydd ar gael. Mae'n syniad da gwneud hyn cyn i chi ddechrau astudio yno rhag ofn bod cymorth ychwanegol y gallech ei gael yn ystod eich blwyddyn gyntaf.

9. Cael rhagor o wybodaeth

Dylech gysylltu â Cyllid Myfyrwyr Cymru i gael cyngor ar eich amgylchiadau penodol, a all roi gwybodaeth a chyngor swyddogol. Rhif ffôn Cyllid Myfyrwyr Cymru yw **0300 200 4050**.

Mae ganddo ystod o gyhoeddiadau ar gyfer 2018/19 ac mae'n debygol y bydd mwy yn ystod y flwyddyn i ddod. Ceir enghreifftiau o'r rhain isod.

- [Help ychwanegol – Grantiau Dibynyddion 2018/19](#) [PDF 537KB]
- [Help ychwanegol – Lwfansau i Fyfyrwyr Anabl 2018/19](#) [PDF 535KB]

Mae [Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr](#) hefyd yn rhoi gwybodaeth am gyllid a materion ariannol myfyrwyr.